

Slutredovisning av uppdrag att vidta ytterligare åtgärder för att öka andelen anställda som arbetar hemifrån (Fi2020/05201)

Bakgrund

Regeringen beslutade den 22 december 2020 att myndigheter under regeringen, för att minska smittspridningen i covid-19, skulle vidta ytterligare åtgärder för att öka andelen anställda som arbetar hemifrån och säkerställa att endast arbetstagare vars fysiska närvaro är nödvändig för att kunna bedriva verksamheten befinner sig i myndighetens lokaler.

Regeringen beslutade vidare att myndigheter med fler än tio anställda månadsvis under det första halvåret 2021, skulle rapportera till Arbetsgivarverket hur stor andel av myndighetens anställda som arbetar hemifrån. Arbetsgivarverket uppdrogs av regeringen att sammanställa redovisningarna i månatliga rapporter till regeringen och slutredovisa uppdraget senast den 31 juli 2021. Arbetsgivarverket överlämnar härmed sin slutredovisning av uppdraget.

Stabil andel anställda som arbetar hemifrån

I enlighet med Folkhälsomyndighetens rekommendationer och i likhet med den övriga arbetsmarknaden arbetade sedan våren 2020 ett stort antal statligt anställda arbetstagare hemifrån. De statliga myndigheterna hade därför en god beredskap att omhänderta regeringens beslut om arbete hemifrån. Tabell 1 nedan visar andelen arbetstagare som arbetat hemifrån under perioden januari-juni 2021.

Tabell 1. Arbete hemifrån januari-juni 2021

	Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni
Total andel som arbetar hemifrån	60,0 %	60,2 %	60,5 %	60,1 %	60,0 %	58,1 %
Andel i genomsnittlig myndighet	79 %	80 %	80 %	78 %	78 %	78 %
Antal anställda	247 210	250 107	249 487	250 418	250 733	253 262
Antal därav som arbetar hemifrån	148 383	150 629	150 907	150 580	150 467	147 239
Antal myndigheter som rapporterat	197	199	199	199	199	199

Källa: Arbetsgivarverket

Under hela rapporteringsperioden har den totala andelen arbetstagare som arbetar hemifrån uppgått till cirka 60 procent. Andelen ökade marginellt till och med mars för att därefter sjunka något. Under sensvåren har närvaron på arbetsplatsen ökat bland vissa myndigheter, bland annat på museerna som börjat återöppna.

Såväl Folkhälsomyndighetens rekommendationer som regeringens beslut har utgångspunkten att arbete hemifrån ska möjliggöras så långt verksamheten tillåter. Den övergång till arbete hemifrån som genomförts under pandemin har avsett en begränsad tid och syftat till att minska smittspridningen. Övergången är alltså inte ett uttryck för ett verksamhetsbehov eller arbetstagarönskemål. Arbetsgivaren har behövt bedöma möjligheten till arbete hemifrån utifrån arbetets natur, arbetstagarens förutsättningar, möjligheten till en fungerande arbetsplats i hemmet och säkerhetsaspekter. Även i en traditionell kontorsverksamhet kan arbete hemifrån förhindras av t.ex. behov av tillgång till viss teknisk utrustning eller av säkerhetsskäl. Under den exceptionella period pandemin har inneburit har Arbetsgivarverket stöttat medlemmarna i att hitta pragmatiska och verksamhetsanpassade lösningar inom ramen för vad befintliga regelverk kan medge. Perioden har kännetecknats av ett ömsesidigt konstruktivt förhållningssätt mellan parterna på det statliga avtalsområdet.

Förutsättningarna för arbete hemifrån skiljer sig stort mellan olika myndigheter beroende på vilken verksamhet de bedriver och om de anställda arbetar på kontor, med medborgarkontakter eller i fält. Bland de rapporterade myndigheterna varierar andelen arbetstagare som arbetar hemifrån mellan 5 procent och 100 procent.

Försvarmakten, Polisen, Kriminalvården och Statens institutionsstyrelse är exempel på verksamheter där arbete hemifrån inte är möjligt i lika stor utsträckning som i andra myndigheter. I dessa myndigheter uppgår andelen arbetstagare som arbetar hemifrån till mellan 5 procent 30 procent. Dessa stora verksamheter med många anställda samt ett antal andra myndigheter med liknande förutsättningar, gör att andelen arbetstagare som arbetar hemifrån totalt sett blir lägre än andelen för den genomsnittliga myndigheten. I den genomsnittliga myndigheten uppgår andelen arbetstagare som arbetar hemifrån till cirka 80 procent. I drygt 70 av de rapporterade myndigheterna arbetar 90 procent eller fler av arbetstagarna hemifrån.

De rapporterade myndigheterna anställer tillsammans cirka 250 000 arbetstagare varav cirka 150 000 arbetar hemifrån. Närmare 200 myndigheter har rapporterat månatligen. I enlighet med uppdraget redovisar vissa myndigheter av sekretessskäl inte uppgifter.

Se även månadsrapporten för juni 2021 som innehåller uppgifter på myndighetsnivå avseende samtliga månader.

Tillvägagångssätt för rapporteringen

Arbetsgivarverket har utformat anvisningarna för myndigheternas månadsvisa redovisning med syftet att göra myndigheternas uppgiftslämnarbörda så liten som möjligt och samtidigt ge en rättvisande bild av andelen arbetstagare som arbetar hemifrån. Myndigheterna har ombetts att redovisa två uppgifter, det totala antalet anställda och antalet anställda som arbetar hemifrån. Med dessa uppgifter som underlag har andelen anställda som arbetar hemifrån beräknats.

För att underlätta myndigheternas bedömning av antalet arbetstagare som arbetar hemifrån har insamlingen baserats på kriteriet ”övervägande arbetsform” där en arbetstagare som arbetar mer än halva tiden hemifrån under en månad redovisas som att arbeta hemifrån i rapporteringen.

Redovisningen av antalet anställda ska enligt anvisningarna omfatta samtliga anställda oberoende av anställningsform och anställningsgrad. Varje individ räknas som en anställd i rapporteringen.

För att underlätta myndigheternas redovisning är utgångspunkten att även tjänstlediga och föräldralediga arbetstagare inkluderas i redovisningen av antalet anställda. Om detta enligt myndighetens bedömning leder till en

missvisande bild av andelen som arbetar hemifrån, till exempel om flera anställda är tjänstlediga i en liten organisation, kan en nedjustering göras av det antal anställda som redovisas.

Bilaga: Månadsrapport avseende juni 2021